

UČITELJSKI TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja v 1. in 15. dan vsakega meseca ter stoji za vse leto 3 gold., a za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise vzprejema uredništvo, naročnino in oznanila pa Milic-eva tiskarna v Ljubljani.

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. januarja 1888. l.

XXVIII. leto.

Preráno mnôg tovariš nas ostávil,
Odšel je v kraje nam neznane, túje,
Kjer — znano je — nikdó se ne črtúje,
Ker Večni jim veselje je pripravil.

Če tudi je v trpljenji — gospodáril,
Med nami, vender, kakor zmir se čúje,
Življenje vsákdo rad si daljše kúje,
Korist naj sébi — svôjim je podáril.

Zatorej ti, tovariš moj preblági,
Želim najbóljši vspeh le-tú na zémli!
Naj ljúbi vedno národ tvoj te, drági!

A ti slovó od njega mi ne jémli
Poprèj, da znal se sled bo tvoj, oj blági!
Med ljudstvom tvojim, tú na sôlzni zémli!

Zdravko.

Vabilo k naročbi.

P. n. slavnim šolskim voditeljstvom, gg. učiteljem in učiteljicam!

Denašnjo številko „Učiteljskega Tovariša“ pošiljamo vsem p. n. slavnim šolskim voditeljstvom na ogled s ponižno prošnjo, da bi ga blagovolila priporočiti svojim gg. učiteljem, učiteljicam in sploh šolskem prijateljem.

Z denašnjim listom nastopi „Učiteljski Tovariš“ svoje osem in dvajseto leto. V tem dolgem času se je na širnem šolskem polji mnogo mnogo izpremenilo. Marsikaj se je sicer na bolje obrnilo; a mnogo, premnogo je še dela, za katero je treba zvestih, vztrajnih delavcev. „Učiteljski Tovariš“ prebil je užé razne dobre in hude čase. Protili so mu večkrat ljuti valovi viharnih časov, a trdno je stal — in se do danes ohranil. Jekleno so ga objeli njegovi zvesti tovariši in mu trudoljubivo pomagali, da je mogel izpolnovati svojo blago naméro.

„Učiteljski Tovariš“ bode tudi nadalje še prinašal samó zdravo, tečno hrano za šolo in dom. Kot stari prijatelj in tovariš nadeja se, da ga bodo tudi v novem letu njegovi prijatelji krepko podpirali.

Prav uljudno prosimo tedaj vse p. n. slavna šolska voditeljstva, gg. učitelje in učiteljice, ki so dobili denašnji list, naj bi ga blagovoljno vzprejeli in tudi drugim priporočili.

„Učiteljski Tovariš“ stoji za vse leto 3 gld., a za pol leta 1 gld. 50 kr. Naročuje se najhitreje in najceneje po poštni nakaznici. Zadostuje pa tudi, ako se nam to po listnici naznani — toda vsaj do 14. t. m. — ter denar pozneje vpošlje. Kdor pa „Učiteljskega Tovariša“ ne vzprejme, naj blagovoli napisati na list besedico: „retour“.

Vsem p. n. slavnim šolskim voditeljstvom, gg. učiteljem, učiteljicam in šolskim prijateljem vošči veselo novo leto

uredništvo in založništvo.

Otroška individualnost. *)

Fr. Gabršek.

IV.

Prirodni darovi, katere prinese otrok s seboj na svet, imajo često posebne sklonosti. Tej posebni meri v izraževanju otroške notranjosti mora pred vsem ustrezati pouk. Vsa učna načela so postala torej iz uvaževanja tacih pojavov; zato pa jih je treba tudi vsekdar odnašati na individualne razmere otrok samih. Vsak pogrešek v tej zadevi se pozneje hudo maščuje na uspehah.

Ako pa užé umstvene razlike močno izpreminjajo poučno delovanje, tembolj opazujemo to pri vzgojnem postopanju. Podloga tacemu vzgojevanju je sosebno ono prirodno svojstvo otroškega srca, katero je sicer móči ublažiti, nikakor pa ne odstraniti. Tudi

*) Glej zadnji list lanskega „Tovariša“!

tù je pravi uspeh zavisen od tega, da se v prvo uverimo o istinitem razpoloženji otroške duše, v drugo pa, da se vsekdar ravnamo po tem spoznanji.

Učitelju se ponuja dosta prilik, da spoznava prirodno svojstvo svojih učencev. Najboljše opazovališče mu je šola sama, ker tù ima pred seboj vse učence, da jih potem presojuje v razmeri sè součenci, pa tudi v soglasji z obče priznanimi psihologičnimi zakoni. Tako opazovanje mora biti neprisljano. Vsaka umetnost ima slabe posledke. Marsikateremu otroku se porosí okó, kadar se mu živahno predoči kak nesrečni slučaj; mnogo je otrók, ki začnó celó na glas plakati, ako čujejo o kaki posebno veliki nesreči. Taki pojavi pričajo o nekem dušnem razpoloženji, katero sicer ni trajno, ki pa vender vzgoji lahko koristi, ali škoduje. Ako bi se takovo dušno stanje zlorabilo v dosego ne-kake mehkužnosti, moglo bi zeló škodovati pravemu značaju. Ako pa se vzbuja v pravem trenutku, to je takrat, kadar je treba otroku pokazati pravo npravstveno vrednost človeških dejanj ter jih nagibati na izvrševanja npravstvenih idej, ondaj bode taka vzbuda vselej dosegla pravi smoter. Take pomilovalne solze naj le krepko tekó, kajti one izražujejo notranjo bol, pomilovanje in usmiljenje. Ako tudi nimajo prave praktične vrednosti, vender olajšujejo srce in je usposobijo, da je pristopno tudi drugim dojmom. Razločevati pa so take solze od onih, katere zablíščé otroku v očeh, kadar sliši pripovedovati o plemenitem možu, kateri se je žrtvoval za občno blaginjo in pokazal ljubezen do domovine in do bližnjaka. Taki pojavi so verno zrcalo otroškega srca in podajajo učitelju pravo sliko njegovih čustev. Toda tudi drugi pojavi v otroškem vedénji ne uidejo pazljivemu opazovalcu. Mnogo je otrok, katerim se stemní pogled, ko vidijo, da se drugim pripeti kaka nezgoda; marsikateri pa se smeje, kadar je kaznovan učenec. Ta otrok skrije svinčnik ali pero, ko vidi, da ga manjka sosedu, kateri bi ga torej poprosil zanj; oni pa mu ga posodi drage volje še, predno ga součenec poprosi zanj. Ovemu zaiskré očí o krepkih besedah učiteljevih, kar priča o vzprejemljivosti njegove duše za vse, kar je blago in dobro. Temu nasproti pa se drugi véde malomarno ali nebrižno tudi pri resnih in ogrevajočih besedah učiteljevih.

Na podlogi temeljitega opazovanja uveri se konečno učitelj, koga je lahko vzburiti in razdražiti, kdo je več ali manj živ in gibčen, kdo mirnega srca in ravnočuten, kdo si vzame vnanje razmere k srcu ter take vtiske predeluje v notranjosti. Pri tem se opazi, kdo vztraja v notranji boli in v razburjenosti, kdo žaluje sosebno na tihem in sam zase, pa tudi, kdo deluje samostojno ter tako obrača usodo sebi v korist.

Na takov način opazuje veren in pozoren učitelj tekom šolskega pouka mnogo tega, s česar sklepa na značajne znakové otroka in na notranjost njegovo.

Prirodno svojstvo se kaže vzlasti v sočustvu, katero odseva navzven pri raznih prilikah in v raznih stopinjah, kakor smo poprej omenili. To sočustvo je drugačno pri onih, ki zaupajo svoji lastni moči, in zopet drugačno pri takih otrocih, ki se zavedajo, svoje slabosti. Prvi se udajo temu čustvu s polno dušo, drugim pa se pridruži ono nehôtno stanje, ki provzročuje neizvestnost in omahljivost. Iz te slabosti izvira mnogo napak, katere je treba ojačevati bodisi neposrednje z navajanjem novih vzgledov ali posrednje z vzbujanjem ostalih čustev. Pri tem gre učitelju paziti, ako se ni učenec pre-naglil v svojem sôdu, ako ni napak doumeval podatkov učiteljevih in se nepotrebno vzburljal. Taki pre-naglenosti je najuspešnejše sredstvo poučilo samo, večkrat pa tudi rahlo posvarilo.

Individualni značaj marsikaterrega otroka je veselo in lahkoživno svojstvo. Njegove misli so bistre in jasne, ki preženejo vsako mračno in dolgočasno doumevanje. Takov otrok le siloma vztraja v določenih mejah strahovanja; največkrat prekorači to, kar se mu je dovolilo ali dopustilo, zatega del tudi ne ljubi stalnih pravil in reda. Tako svoj-

stvo je učencu na veliko kvar, ker ne more vstrajati pri jedni stvari. S takim učencem ravnaj ljubeznjivo in dosledno, pa tudi resno. Kar mu dovoliš, mora biti vsestranski premišljeno; kar mu odrečeš, ne sme obsezati ničesar, kar ne bi mogel otrok brez opasnosti za blagohotnost izvršiti. Temu nasproti so otroci, ki ne ostajejo pri površnosti, pri nebistvenosti; taki hočejo pogledati stvari do dna, hočejo se uveriti o njenem bistvu. Namestu, da bi brez nadaljnega razkladanja priznali podano resnico, raje dvomijo in ugovarjajo ter napravljajo s tem učitelju marsikako zadrego. To kaže o njihovi težnji po samostalnosti; zato taki otroci tudi hitro sklepajo in izvajajo. Tudi tem otrokom je pokazati krepko voljo, da se s tem privadijo nekaki podložnosti. Neoviranega gibanja jim je dopuščati toliko, kolikor je potrebno, da se v njih razvije samodelavnost, ker le ta jim podá pravo podlogo za poznejše življenje. Iz tega sledí torej, da ne bi prav vzgajali, ako bi hoteli v otroku zatreti vsako samoteženje, vsak nagib po samosvojem pojavljanji notranjih sil. Kar je v človeku tacega, ki ne nasprotuje konečnemu namenu njegovega življenja, pravi krščanski vzgoji in s tem časnemu in večnemu blagru njegovemu. — to se mu mora okrepiti in v sklad dovesti z vsemi njegovimi vzmožnostimi.

Risanje, sredstvo pri nazornem nauku.

Kolike važnosti je nazorni nauk v šoli, vé vsakdo, kateri ima s šolo opravljati; vedó tudi učeni pedagogi, ker so njemu prvo mesto pri pouku na nižji stopinji pripustili, kajti on je podloga vsem drugim predmetom, je pravi temelj, na katerega moramo zidati, da se nam naša stavba ne razruši. Nazorni nauk je trdna zaslomba in neusahljivi vir vsem drugim predmetom; saj človek navadno le-tó najboljše zna, kar vidi, in si tudi najboljše zapamti. Res, da je glavno pedagogiško načelo: poučuj naravno! pa k naravnemu pouku se ima najtesneje pridružiti nazorni pouk, ker narava sama to zahteva, nas sama tako uči.

Da se pa v šolah lažje nazorno poučuje, zato imamo pa užé mnogo sredstev ali pripomočkov, katere nam služijo v podporo. Najboljši pripomoček pri nazornem nauku je naravna reč, reč, kakoršna je v prirodi, ker ti ona vse natančno in resnično predučuje. Otrok opazi vsako najmanjšo stvarico na njej. Zatorej so mu i te reči, katere vidi doma, katere so v njegovem obližji, najbolj znane.

Nobena šola pa ne more imeti vseh natornih sredstev ne v mestih, še manj pa na deželi. Zato pač mnogo pripomorejo izléti temu pouku. Pa tudi slednji nam ne morejo vsega nazorno pokazati. — Mnogim šolam pripomorejo kalupe in vzorci, kar jim v résnosti prímanjkuje; se vé da kalupe in vzorci morajo pa tudi natanko narejeni biti in taki so i dragi, ne more jih vsaka šola imeti. Zategadelj imamo i podobe in slike, katere nam posredujejo pri tem pouku. In ravno te so dandanašnji čas užé v tolikih vrstah, da je težko prave izbrati. Paziti je i treba pri slednjih, da se izberejo najboljše, kajti: tó, kar je najboljše, je za otroka komaj dobro. Imamo res užé raznotere barvane in nebarvane podobe in slike. Prve, ako so natančne, nam veliko bolje služijo, kakor druge; ináče so pa navadne brezbarvne mnogo bolje, ker si otrok vsaj naopačnih pojmov ne prisvoja.

Je pa še mnogo šol, posebno na deželi, kjer enih ali drugih sredstev nimajo; tamkaj pa risanje dokaj pripomore. Mar pa meniš, dragi tovariš, da po šolah, kjer so s temi sredstvi preskrbljeni, ni potreba risanja pri nazornih vajah? O, da! Risanje je sredstvo, katero, menim, da na nobeni šoli ne manjka, kajti učitelju je le potreba par črt potegniti, kak obris ali obrazec, črtež ali zemljevid napraviti, da nazorno pri nauku

posreduje. Risanje pri nazornem uku v prvem oddelku (razredu) naj bo i predvaja za poznejše risanje. S temi priprostimi podobami, sestavljenimi iz, prvencem užé v predvajah znanih, ravnih in krivih črt, naj posebno na razdeljenih šolah drugi oddelek opravi ima. Kako veselje je pri malih, ako smejo napraviti na svoje tablice, n. pr. mizo, stol, omaro, ali lovsko pušo, torbo in drugo. S tem se jim pač pouk prijeten napravi; to se jim pa tudi globoko v spomin vtisne. Za drugi oddelek tudi lahko poleg vsake podobe ime reči in njene dele napišemo, kar da učencem več dela in — kasnejemu uku mnogo koristi.

Pa mnogotere risanke z malo črtami čedno in vzgledno napraviti ni lahka reč, in kako neukorna je marsikatera rôka. Tudi tù si je treba zapomniti, da je za učence najbolje komaj dobro. Dandanes imamo užé nekaj knjig, katere nam kažejo priproste slike marsikaterih reči; pa teh je le malo in začetniki mnogokrat ne vedó za-nje. Zatorej bi bilo pač koristno, da bi se pripravniki vadili v risanju podob za nazorni nauk, kar bi jim kasneje v prid prišlo. Namesto toliko za ljudskega učitelja nepotrebnih risanek nekaj nazornega risanja, to bi bilo za njega dokaj več vredno. Lahko bo kateri rekel, tega pač ni potreba v posebnih urah učiti se, par črt in narejeno je! Prav, pa onih par črt mora biti vzgledno napravljenih, kar pa ravno začetnikom mnogo preglavice dela, ker: „Vsak začetek je težak“; posebno težak pa je začetek našega stanu, kateri se tudi kasneje dosti ne zboljša. Vadimo se pa i mi, ker se poprej tega vadili nismo, da bomo zamogli to najceneje sredstvo dobro in uspešno uporabljati v prid naše nadopolne mladine!

Zdravko.

Zapreke pri uspešnem pouku in dobri vzgoji.

Konferenčna razprava pri okrajni učiteljski skupščini v Ljubljani v 27. dan julija preteč. l.,
govoril Fr. Kavčič.

Rešiti mi je vprašanje: Katere so opovire, ki na deželi pogosto nasprotujejo uspešnemu pouku in dobri vzgoji, in kako bi se te odstranile?

Teh navesti ni težko, in veliko bi se lahko pisalo o njih; navedem pa tù le vzroke, katere iz lastne izkušnje poznam, ki sicer tudi niso nove.

Med opovire uspešnemu pouku in dobri vzgoji štejemo:

1. Neredno hojo v šolo. Da bi tukaj še kaj posebej opisoval, kako in od kake strani to slabo vpliva na vzgojo in pouk, zdi se mi nepotrebno. Omeniti mi je le, kako bi se to moglo izboljšati. Kolikor učitelja zadeva, dá se to izboljšati s tem, da učitelj občevaje sè stariši v prijaznem pogovoru pojasni, kako zeló škoduje učencu, če šolo zamuja in kako šolske zamude učitelju učenje obtežujejo. Iz izkušnje morem trditi, da sem jih s takim ravnanjem prav veliko pridobil za redno hojo v šolo. Se vé, kjer to ne izdá, je treba zapreke odpravljati po postavnem potu.

2. Druge opovire uspešnemu pouku so domače razvade otrok, slabi vzgledi odraslih ljudi in nevednost starišev, ker se premalo zavedajo o koristi različnih predmetov ljudske šole. Tù poglobitveno doseže sè složnim sodelovanjem roditeljev.

3. Razmišljenost učencev med naukom. Ta izvira pogosto iz prelehkega ali pretežkega pouka ali iz kake druge nenavadne posebnosti na učitelju samem. Da se to odstrani, treba je posebne pozornosti učiteljeve pri odmeri in predavanji pouka, kakor tudi pri vsakem gibanji njegove osebe.

4. Preobloženje sè šolskimi predmeti. A tukaj je težavno, ker ni predmeta, ki bi se mogel brez škode odpraviti. Posebno se mi zdé realistični predmeti za razne stanove zraven jezikovega pouka posebne važnosti.

5. Prenapolnjene šolske sobe. Ako ima učitelj v eni sobi, ki ima prostora najvišje za 57 učencev, pa po 113, ali vzemimo, ker vedno nekaterih manjka, po 100, in če se pomisli, da pa sedí v štirisedeznih klopéh po 6, in pri najmanjšem gibanji svojega tovariša sune, kar je povod vednim tožbam, si mora vsakdo misliti, kako se more tù uspešno poučevati. In kako težko se tù ohrani šolski mir, ki je prvi pogoj uspešnemu pouku! Če se tù posebno z začetniki preostro ravná, se vidi, da „sila ni mila“. Ako se učencu šola užé iz začetka pristudi, kaj bi se potem od njega pričakovalo? Če poletni čas toplomer v tako nagnjeteni sobi pri vseh odprtih oknih kaže 21 in 23°R., ali se more kdo čuditi, če potem kak otrok pôten in prevzet od soparice celó zadremlje?

Učenca, posebno prvenca, mora učitelj večkrat kaj vprašati in ž njim kramljati, da ga za šolo pridobí. Kje je pa to mogoče v prenapolnjeni šoli?

Da se v takih gnječah težko poučuje in vzgoja, ume se samo po sebi. In kako nezdravo je v taki prenapolnjeni sobi, kjer so učenci natlačeni po klopéh, kakor slaniki!

Postava s 14. maja 1869. l., §. 11. pravi: „Število učiteljev v vsaki šoli ravná se po številu učencev. Ako bo za tri leta zapored v kateri šoli, povprek vzevši, po 80 učencev, mora se brezpogojno poskrbeti še za drugega učitelja, in tako tudi za tretjega, če to število naraste na 160, in tako je treba po tem razmerju še dalje pomnoževati število učiteljev“. — Žal, da se pri nas ta §. še vse premalo izpolnjuje, kajti tù pa tam so šole vse prenapolnjene — posebno v spodnjih razredih. Ako ima učitelj ali učiteljica v prvem razredu po 100 in še več učencev in učenk, kako je tù mogoče uspešno poučevati in vzgojevati? Zadnji čas je torej, da slavne šolske oblasti pred vsem pomagajo prenapolnjenim šolam in sploh tam, kjer si učitelj sam pomagati ne more.

Iz šole za šolo.

Kazalni uk.

Zima.

Razgovor.

Učitelj: Kateri letni čas so nas ptice zapustile?

Učenec: Jeseni so nas ptice zapustile.

Uč.: Zakaj so nas ptice zapustile?

Učn.: Ptice so nas zapustile, ker jim je bilo užé premrzlo in ker niso dobivale živeža.

Uč.: Zdaj je užé bolj mraz, kakor je bilo jeseni. Kateri letni čas je zdaj?

Učn.: Zdaj je zima.

Uč.: Recite vsi: Zdaj je zima. — Kako vemo, da je zdaj zima?

Učn.: Ker je mraz, vemo, da je zima.

Uč.: Ali je še v katerem letnem času tako mraz, kakor je po zimi?

Učn.: V nobenem letnem času ni tako mraz, kakor je po zimi.

Uč.: Recite vsi: Zima je najmrzlejši letni čas. — Kdaj je zdaj zjutraj svetlo?

Učn.: Zdaj je zjutraj komaj ob 7. uri svetlo.

Uč.: Zakaj je zdaj še le ob 7. uri svetlo?

Učn.: Svetlo je še le ob 7. uri zato, ker ta čas še le solnce vzhaja.

Uč.: Recite vsi: Po zimi solnce pozno vzhaja. — Kdaj je zdaj popoldne užé temá?

- Učn.: Zdaj je popoldne užé ob 5. uri temá.
- Uč.: Zakaj je zdaj užé v 5. uri temá?
- Učn.: Ker zdaj užé ob 5. uri solnce zahaja.
- Uč.: Recite vsi: Po zimi solnce zgodaj zahaja. — Po zimi tedaj solnce prav pozno vzhaja in prav zgodaj zahaja. Kakšni so tedaj po zimi dnevi?
- Učn.: Po zimi so dnevi kratki.
- Uč.: Recite to vsi! — Kakšno je, kadar solnce vzhaja?
- Učn.: Kadar solnce vzhaja, je svetlo.
- Uč.: Solnce nam tedaj daje svetlobo; — pa kakó je še takrat, kadar solnce sije?
- Učn.: Kadar solnce sije, je tudi gorko.
- Uč.: Solnce nam daje svetlobo in gorkoto. — Ali solnce po zimi zeló, ali malo greje?
- Učn.: Solnce po zimi malo greje.
- Uč.: Zakaj solnce po zimi malo greje?
- Učn.: Solnce po zimi malo greje zato, ker le malo časa sije.
- Uč.: Zakaj je tedaj po zimi mraz?
- Učn.: Po zimi je mraz, ker solnce le malo časa sije.
- Uč.: Zakaj po zimi niso zeleni travniki in polja?
- Učn.: Po zimi niso zeleni travniki in polja zato, ker je mraz.
- Uč.: In kaj se po zimi zgodi sè studenci in potoki?
- Učn.: Po zimi studenci in potoki zamrznejo. Voda od mraza zmrzne in se v trd led izpremeni.
- Uč.: Kakšni so tedaj po zimi studenci in potoki?
- Učn.: Studenci in potoki so zamrzneni.
- Uč.: Recite vsi tako! — Kaj po zimi pada iz oblakov namestu dežja?
- Učn.: Po zimi pada iz oblakov namestu dežja sneg.
- Uč.: S čim so po zimi pokriti travniki, polja in gozdi?
- Učn.: Travniki, polja in gozdi so po zimi sè snegom pokriti.
- Uč.: Recite vsi tako! — Ali imajo drevesa po zimi listovje?
- Učn.: Drevesa nimajo listovja.
- Uč.: Recite vsi: Drevesa nimajo listovja, drevesa so gola. — Kako je o tem času živalim na polji in v gozdu?
- Učn.: Živalim na polji in v gozdu je mraz, in so lačne.
- Uč.: Recite to vsi! — Kam pridejo živali v sili?
- Učn.: Živali pridejo v sili k ljudem.
- Uč.: Kje pa so ljudje v tem mrzlem času?
- Učn.: Ljudje so najraje v gorki stanici.
- Uč.: Recite to vsi! — Ali se po zimi tudi kaj razveseljujemo?
- Učn.: Tudi po zimi se razveseljujemo.
- Uč.: Recite to vsi! — Kaj po zimi otroke veselí?
- Učn.: Otroci se po zimi drčajo po snegu in po ledu.
- Uč.: Česa se po zimi otroci še veselé?
- Učn.: Po zimi tudi otrokom nosi sv. Miklavž, in se veselimo svetih božičnih praznikov.
- Uč.: Kateri otroci dobé o sv. Miklavžu in o božiču darila?
- Učn.: Samo pridni otroci dobé darila.
- Uč.: Ali je zima koristna, ali ni koristna?
- Učn.: Zima je koristna.
- Uč.: Zakaj je zima koristna?

Učn.: Zima je koristna, ker po zimi vse počiva.

Uč.: Recite: Po zimi počivajo ljudje, živali in rastline. Narava spi in počiva. — Kdaj se bode zopet vse vzbudilo?

Učn.: Kadar bode solnce gorkeje sijalo, se bode vse zopet vzbudilo.

Sestava.

Zima je. Zima je najmrzlejši čas. Solnce pozno vzhaja in zgodaj zahaja. Po zimi so dnevi kratki in noči dolge. Mraz je. Studenci in potoki zamrznejo. Travniki, polja in gozdi so sè snegom pokriti. Drevesa so gola. Živalim na polji in v gozdu je mraz, in so lačne. Živali pridejo v sili k ljudem. Ljudje so najraje v gorki stanici. Tudi po zimi se razveseljujemo. Pridni otroci dobé darila. Zima je koristna. Po zimi počivajo ljudje, živali in rastline.

Pripovedovanje.

Zima.

Drevje je izgubilo svojo lepoto, stoji golo. Noben vesel ptiček se več ne oglašá, in tudi pastir več ne goni čede na pašo. Večkrat se naredí prav hud in oster mraz. Ljudje oblačijo kožuhe in se zavijajo v plašče. Po zimi ne moremo biti brez pečí. Kurimo, da imamo gorko stanico. Nekateri ubogi ljudje nimajo ne drv, ne gorke obleke, in morajo mraz trpeti. Voda od mraza zmrzne in se v led izpremení. Sneg pokrije hiše, ceste, polje in vse, kar je zunaj. Sneg tudi po zimi vse nekako olepša. Lepo je, kadar je vse belo in kadar se sneg v solnčnih žarkih ko zlatina in srebrnina lesketa. Kako veličastno je drevje, kadar je sè snegom pobeljeno, in se mu veje pod težo snega na tla priklanjajo!

Božji zid.

Prebivalci v neki samotni kmetski hiši so bili ob vojskinem času v velikem strahu. Posebno je bila ena noč za nje prav strašna. Sovražnik se je bližal tej okolici. Bila je huda zima in ravno prav mrzlo in viharo vreme. Ubogi ljudje niso bili nobeno trenótje varni, da bi jih sovražnik ne oplénel in požgal. Stariši in otroci so vso noč čuli in pobožno molili. Stara mati so brali iz nekih starih molitvenih bukev. V molitvi ob vojski so stale besede: „Bog naj bi postavil trden zid in odvrnil sovražnika od te hiše“. — V strahu so prebili noč, in noben sovražen vojak ni prišel v hišo. Prebivalci si še le zjutraj upajo ven pogledati. In kaj vidijo! Na strani proti sovražniku je veliko nametanega snega, ki je stal kakor zid, da se ni moglo skozi iti. Vsi hvalijo in časté Bogá. Stara mati pa so djali: „Vidite! Bog je postavil zid in odvrnil sovražnika od naše hiše.“

Kdor vselej upa na Bogá,
Že trden zid za varstvo 'ma“.

Učenje na pamet.

Božič.

V kot jaselce delam, orehe zlatim
In detetce sveto tù molim, častim:
O daj mi v mladosti živeti lepó
In tebi služiti na svetu zvestó!

Po zimi.

1. Odšló poletje je ljubó, Ne greje solnce več gorkó; In ljubeznjive rožice Pobrala huda zima je.	2. Pobrala huda zima je Veselje nam zunajno vse; Nam sneg zapadel je zemljó, Zaprti smo na dom samó.

3. Zaprti smo na dom samó
Ko ptičica je v kletico ;
In vender čas veselo gré,
Pojemo pesmice lepé.

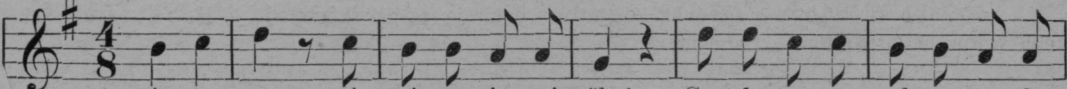
4. Pojemo pesmice lepé,
Si ž njimi grejemo srcé ;
Počivaj le ti zemlja zdaj,
Vzpomlád nam priti kmalu daj!

5. Vzpomlád nam priti kmalu daj,
Veselih rožic, ptičic raj!
In tudi žita polni klas,
Bogato leto, boljši čas!

P e t j e.

Oj, zima je prišla!

Zmerno.

1. A, a, a, o j, zi - ma je pri - šla! Cvet - ke vse so od - cve - te - le,
2. E, e, e, o j, sneg je pa - del že! Smo do - bi - li tr - do zi - mo,
3. I, i, i, se - dí - mo krog pe - čí! Ra - di knji - ži - ce be - re - mo,
4. O, o, o, v bo - ži - ču je le - pó! Ja - sel - ce so na - re - je - ne,
5. U, u, u, za - poj - mo čast Bo - gu! — Sve - ti Jo - žef in Ma - ri - ja,

p

1. Pti - či - ce so od - le - te - le. A, a, a, o j, zi - ma je pri - šla!
2. V gorko hi - šo vsi hi - ti - mo. E, e, e, o j, sneg je pa - del že!
3. le - pe pe - smi - ce po - je - mo, I, i, i, se - dí - mo krog pe - čí!
4. Vse po - do - be po - zla - če - ne. O, o, o, v bo - ži - ču je le - pó!
5. Bž - je de - te nam po - vi - ja. — U, u, u, za - poj - mo čast Bo - gu!

Književnost.

— „**Gluhomutec in nja obrazovanje**“ z navodom, kako gluhoneme otroke domá izrejšati in v domači šoli poučevati. Spisal Janez Koprivnik, c. kr. vadični učitelj v Mariboru. (Poiatis iz „Popotnika“.) Maribor 1888. Založil spisatelj. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Knjižnica naroča se pri g. spisatelju in stane 35 kr.; po pošti 5 kr. več. Ta zanimljiva knjižnica ima blágo naméro, da slovensko razumništvo opozarja na uboge gluhomutce, potem pa tudi, da služi kot zanesljivo vodilo učiteljem, ki dobé v šolo take siromake. Gospod spisatelj lepo kaže važnost takega poučevanja v primernem pregovoru, ki slovó: „Bolj in bolj se spoznava važnost, korist in potreba obrazovanja ubogih, gluhonemih revežev. Nalága se užé ljudski šoli, da sodeluje pri odrejanju in poučevanju gluhoneme dece. Mnogi učitelji pa niso imeli priložnosti, da bi se bili seznanili na učiteljskem obrazovališču z načinom, kako se poučujejo gluhonemi otroci in prav ne vedó reševati te nove naloge, če bi tudi radi pomagali omilovanja vrednim gluhonemim revčekom.

Ta okolnost, potem pa večletna skušnja, ki sem si jo pridobil kot učitelj „metodike za poučevanja gluhonemih“ na tukajšnjem učiteljišču, in katera me uči, da je tudi učiteljem, v tej metodi poučenim, treba knjižice, ki jim bo v šolski praksi pri izvrševanju njihove naloge, tičóče se poučevanja gluhonemih otrok voditeljica, bili sta mi povod, da sem spisal to delce. Knjižica ima tedaj namen, razen da seznaní čitatelja na kratko s telesnimi in duševnimi lastnostmi gluhomutca in načinom njegovega obrazovanja, biti slovenskim učiteljem kaži pot, kako lahko pospešujejo domačo vzgojo gluhonemih otrok in kako naj poučujejo in vzrejajo take

otroke skupno s polnočutnimi v svoji domači šoli ter je pripravljajo na pozneji, redni pouk v kaki gluhonemnici.

Ako bo knjižica temu ali onemu izmej slovenske gluhoneme dece pripomogla do boljše odgoje in obrazbe, tedaj je spolnila svoj namen. V to pomози Bog!

Prav živo priporočamo to knjigo slovenskemu učiteljstvu in vsem, ki se jim smilijo nesrečni, gluhonemi reveži.

— „**Popotnikov koledar**“ za slovenske učitelje 1888. l. Kdor pozná prvi „Popotnikov koledar“, bode si gotovo naročil tudi drugega, kateri je primerno razširjen in urejen po najnovejšem okusu. Zeló ga priporočamo slovenskemu učiteljstvu in vsem, ki se sè šolo pečajo. Naroča se nanj pri upravnístvu „Popotnika“ v Mariboru (Reiserstrasse št. 8). Stane s poštnino 1 gld. 20 kr.

— „**Josip Stritarja**“ zbrani spisi. Snopič 24., 25. in 26. so prišli na svetlo. Vsak snopič stane 25 kr. Dobivajo se pri Ig. pl. Kleinmayru in Fed. Bambergu v Ljubljani.

— Nove skladbe — „**Gorski odmevi**“ dobivajo se pri skladatelju g. H. Valariču, učitelju v Kozani (p. Krmin — Cormons) po 70 soldov, s poštnino 75 kr.

D o p i s i.

Z Dunaja. † Karol Fidler oddelni predstojnik pri naučnem ministerstvu, umu je na Dunaji dné 20. preteč. m. Pokojnik je bil od leta 1865. do leta 1871. vodja pri tržaškem namestništvu ter se je jako odlikoval gledé svoje nepristanosti. Leta 1885. dal se je umiioviti in cesar ga je tem prilikom v pripoznanju njegovih zaslug na šolskem polji odlikoval s kamturnim križem Leopoldovega reda. — Lehka mu zemlja!

Iz Primorja, meseca decembra. Zopet nov narastaj izpitanih učiteljev in učiteljic. Ob določenem času, prešlega meseca novembra, so se vršili tudi v našem Primorji učiteljski izpiti za ljudske in meščanske šole. Po novem izpitnem predpisu se je jako skrčil čas ustnim izpitom. Prej se je računilo za posamnega izpraševanca po šest ur, sedaj pa mora biti oddelel izpraševancev (najmanj 2, pa tudi 3 ali 4) izprašan v 4 urah. In takó vidimo, da je sečaj za ves izpit vseh izpraševancev treba komaj jeden teden; prej pa niso skoraj trije zadostovali.

V Kopru so se vršili izpiti za učitelje in učiteljice od 14. do 18. novembra pret. l. Oglasilo se je za ljudske šole 18 učiteljev in 5 učiteljic; od teh 11 Slovencev, 2 Slovenki in 5 Hrvatov; za meščanske šole pa tri Italijanke, ki so vse prestale izpit iz I. skupine in sicer dve z odliko. Padla sta dva učitelja Slovenca. Z odliko sta prestala izpit za ljudske šole dva Italijana in jeden Slovenec, g. Dav. Cencič, učitelj Podgradom v Istri. Ostali usposobljenci slovnski so gg.: Debeljak Mih., Kranjec Ludovik, Križnič Josip, Pakiž Emil, Požar Anton, Princič Edvard, Štrekelj Albin, Trost Fran, Fabijani Olga in Mlekuž Ana.

V Gorici so se vršili izpiti za učitelje od 7 do 12., in za učiteljice od 14.—22. novembra preteč. l. Oglasila sta se dva učitelja in osem učiteljic, vsi za ljudske šole in vsi so bili usposobljeni. Slovenski usposobljenci so gg.: Korošec Fortunat, Fabijani Pavla, Gorjup Ana in šolska sestra Šijanec Cirila. Ostali izprašanci so ital. národnosti, mej njimi ima jedna učiteljica izpit z odliko.

Nalično velikim počitnicam imajo tudi primorske srednje šole božične počitnice kakor pri vas na Kranjskem in drugod (od 24. dec. do 2. jan.). Zato pa jim odpadejo dosedanje pustne počitnice (ponedeljek in torek). Dobro bi bilo, ako bi se božične počitnice podaljšale še za 2. dan januarja, da bi se šolska mladina ne vračala v mesto na praznik novega leta. Mogoče da se sčasom tudi to izprosi.

Iz Metlike. (Zahvala). Slavni odbor »Národne Šole« blagovolil je v prošlem letu tukajšnje četeterozrednici dvakrat za mali znesek poslati prav mnogo raznega šolskega blagá. —

Za ta blagi dar se slavnemu odboru podpisano voditeljstvo v svojem in v imenu obdarovane šolske mladine prísrčno zahvaljuje in kliče: Bog daj »Národnej Šoli« tudi v novem letu mnogo prijateljev in podpornikov!

Voditeljstvo četeterozredne ljudske šole v Metliki v 20. dan decembra 1887. l.

And. Šest,
šol. voditelj.

Od Šent-Marjete pri Klevežu na Dolenjskem. † Naš preljubi gospod župnik Janez Volčič je 14. preteč. meseca umrl. Pokojnik je bil marljiv pisatelj, spreten pesnik, blagi šolski prijatelj in sploh vzgledno-goreč duhovnik. Bog mu daj večni raj!*)

Iz Logatskega okraja. Naš slavni c. kr. okrajni šolski svet krajne šolske svete opominja, da naj obrnejo dejansko zanimanje na dobro stanje, oziroma ustanovitev vrtov. Korist vrtov je jasna. Sadjarstvo in vrtnarstvo naj se povzdigne do take stopinje, na kakoršni so po nekaterih krajih kranjske dežele. Ljudska šola je za ta pouk najbolj pripravna. Poleg tega pa ima ta pouk tudi blažilen uspeh na mlada srca ter je znatnega pomena za нравstveno vzgojo mladine. Treba je tedaj, da se krajni šolski sveti prepričajo o važnosti šolskih vrtov in da svojega zanimanja za sadjarstvo in vrtnarstvo ne izražajo le z besedo, ampak z gmotno podporo, ki ima biti vedno toliko izdatna, da se šolski vrt dobro in uspešno vzdrževati in razvijati more.

Na podlogi te naredbe so stavili krajni šolski sveti v proračun za l. 1888. primerne svote, 10—20 gl., za šolske vrtove v dotičnem kraju. Učiteljeva skrb bodi tedaj, da se ta denar tudi v ta namen porabi. Če pa krajni šolski svet za vrt ne bode hotel storiti ničesar, potem je učitelju odprta pot pritožbe do slavnega c. kr. okrajnega šolskega sveta, in brez dvombe mu bode pomagano. (O tem drugokrat bolj natančneje.)

V tej zadevi ukazuje tudi slavni c. kr. deželni šolski svet, da ima samo krajni šolski svet pravico razpolagati z dohodki šolskega vrta, ker je vrt del šole in ker krajni šolski svet pokriva tudi troške za vzdrževanje vrta.

Zdaj bode menda prepirov konec. Učitelj ima tedaj le dolžnost, da ima šolski vrt v redu, dohodke iz vrta mu bode užel dal krajni šolski svet, če mu jih bode hotel!

Slavno ministerstvo za pouk in bogočastje je izdalo gledé dohodkov šolskih vrtov užel l. 1875. ta-le ukaz**): »Šolski vrt naj se oddá onemu učitelju, kateri je pripravljen šolsko mladino v sadjarstvu in vrtnarstvu poučevati. V tem slučaju naj učitelj uživa tudi dohodke vrta. Pri preseljevanji pa lahko zahteva od svojega naslednika povračilo troškov«.

Ali si nista zadnja dva ukaza nekoliko nasprotna?

Iz Logatca. Naš slavni c. kr. okrajni šolski svet je v 2. dan dec. preteč. l. pod štev. 1215/okr. š. sv. vsem voditeljstvom razposlal to-le zanimivo okrožnico:

»Kakor znano, delajo parlamentarični zastopi užel sedaj priprave za proslavljenje štiridesetletnice vladanja našega najmilostljivejšega gospoda in cesarja.

V prepričanji, da bodo to slavnost nežna srca šolske mladežni tudi radostno pozdravila, smatral je c. kr. okrajni šolski svet za umestno, staviti sledeči predlog, po katerem naj bi se kar mogoče enotno postopalo pri slavljenji bližajočega se godu.

Naš po Krasu naseljeni národ, kakor tudi naše občine so preubožne, da bi se mogle ponášati o tej priliki s preširnimi veselici, katere bi se gotovo tudi ne zlagale z nazori našega veledušnega vladarja.

Poleg spomina, da je cesarstvo 40 let pod žezlom Njegovega Veličanstva, vzbuja naj se pri otrocih tudi resen preudarek, da je hvale vredno, izpričati to udanost z vztrajnim, marljivo gojenim delovanjem, čegar uspeh se ohrani kot spominek slavnostne dóbe.

S katerim delom pa bi se otrok našega okraja bolj koristno udeležil dejanskega življenja, in s katerim bi se dete kraških tal na važnejše tožnje tukajšnjega kmetovalca opozorilo kot s zasajanjem dreyja?

Okrajni šolski svet hoče zato vzpodbujati, naj bi se vzpomladi na pripravnih prostorih, katere bodo pač v ta namen odkazali rade volje domoljubni posestniki ali pa občina sama, sadili drevoredi ali pa drevesni gajci iz sadnega ali pa tudi iz gozdnega drevja.

V prvej vrsti naj bi se porabila v to ime drevesca iz šolskih vrtov ali pa naj bi se naročila potom c. kr. kmetijske družbe. Gozdna drevesca dobé se za to svrhu zastonj iz okrajne drevesnice v Gorénjem Logatci.

Iz šolskega vrta Dolenje-logaškega bi se dobilo pač tudi za nizko ceno sadnih drevesec.

Nasadi bi se potem morali primerno zavarovati ali ograditi, da bi se njih pomen ne pozabil. Saditi bi imeli na vsak način otroci sami, učitelji naj bi jih pri tem le nadzorovali in počevali.

*) Blagi pokojnik je bil tudi star, zvest prijatelj in podpornik našemu listu — „Učiteljskemu Tovarišu“. Čast bodi njegovemu spominu!

Uredn.

***) Ukaz ima datum: 3. nov. 1875. l., št. 15690.

Pis,

S tem svojim sklepom hotel je okrajni šolski svet ponuditi razmeram tukajšnjega okraja prikladen navod, nikakor pa ni nameroval v tej zadevi kakorkoli vplivati na učiteljstvo, ali pa zahtevati, da tak vpliv nasproti prebivalstvu v porabi.

Ako pa bo našla ta misel v dotičnih krogih soglasen odmev, bilo bi okrajnemu šolskemu svetu to le v prijetno zadoščenje zato, da je kot prvi izrazil s pravim nasvetom domoljubne želje dotičnih somišljenikov.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatci v 2. dan decembra 1887. l. *Russ l. r.*

Iz Ljubljanske okolice. V Šent-Vidu nad Ljubljano je šola zaprta, ker razsajajo tu kozé. Tudi v Šiški, v Mostah in drugod v okolici se širi ta bolezen.

V 28. dan preteč. meseca je učiteljski »klub« (iz Ljubljanske okolice) imel v gostilnici pri Virantu sejo, pri kateri se je mej drugim tudi govorilo o družbinskem življenji učiteljevem. Nadejamo se, da nam boe kdo gg. tovarišev o tej skupščini kaj več povedal.

Iz Ljubljane. Čestitanje svetemu Očetu. Deželni zbor je v 16. dan preteč. meseca po dr. Poklukarjevem predlogu enoglasno sklenil:

Deželni zbor najspoštljiveje čestita Njegovi Svetosti papežu **Leonu XIII.** k petdesetletnici Njegovega mašništva, in gospod deželnega glavarja prosi, naj to čestitko primérnim potom sporoči svetemu Očetu.

Mestni zbor Ljubljanski je v seji v 23. dan preteč. meseca po predlogu gospoda odbornika profesorja Tomo Zupana tudi soglasno vzprejel sledeči nasvèt: »Ljubljanskega stolnega mesta zbor čestita papežu **Leonu XIII.** k zlati maši prosee Njega Svetost apostolskega blagoslova za mesto Ljubljano. Gospod župan se vabi, naj bi ta sklep pravim potom blagovolil uročiti svetemu Očetu. — Mestni magistrat pa se pozivlje, naj v 31. dan decembra 1887. l. v večer razsvetlí mestno hišo bivalcem glavne mesta v posnemo.

Temu lepemu čestitanju pridruži se gotovo tudi vse katoliško slovensko učiteljstvo ter obeta, da z izročeno mladino boe hodilo po poti, katero nam kaže namestnik Kristusov — po poti, katera edina pelje k prosveti, k napredovanju, k miru.

— Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta v 28. dan nov. preteč. leta. Odobri se, da se enorazredna nemška mestna deška ljudska šola v Ljubljani začéni od šolskega leta 1888/89. razširi v dvorazrednico, ako temu pritrđi tudi deželni odbor. Učitelj v Litijskem šolskem okraji (Ferd. Strel) je bil koncem meseca nov. preteč. l. umirovljen, in je dobil primerno odpravnino. II. učiteljska služba v Mirni Peči oddala se je gspđ. Ernestini Clarici, učit. služba na enorazredni ljudski šoli v Gotenici pa tamkajšnjemu začasnemu učitelju g. Franu Högler-ju, II. učit. služba v Gradu pri Bledskem jezeru učiteljici v Šent-Petru pri Novem Mestu, gspđ. Katarini Droll, in II. učit. služba na novoustanovljeni dvorazredni ljudski šoli v Kropi na Gorenjskem pa učiteljici na Dobrovi, gspđ. Leopoldini Rozman. (Glej »Premene pri učiteljstvu« v 24. l. »Učit. Tovariša« 1887. l.) — Nakazale so se mnogim učiteljem nagrade za poučevanje v kmetijstvu, za presežno poučevanje, za nam. poučevanje v krščanskem nauku in za poučevanje v ročnih delih.

— Iz deželnega zbora. V 22. dan preteč. meseca je v VIII. seji deželnega zbora poslanec g. profesor Šuklje v imenu finančnega odseka o peticijah učiteljev litijskega, črnomaljskega in postojnskega okraja za zboljšanje učiteljskih plač poročal tako-le: »Lehko se skupno poročá o teh prošnjah, ker se večinoma strinjajo učiteljske zahteve. Tako želé učitelji, naj se v uštevna službena leta ušteje tudi provizorna dōba, katero je učitelj prestal pred učiteljskim izpitom. Finančni odsek ne more predlagati, da se ustreže tej želji. Z jedne strani zabranjuje to drž. šolski zakon z dne 14. maja 1869, deželni zastop ni kompetenten, predrugá čiti dotični §. 56. državnega zakona, in tudi državnemu zboru ni volja ukreniti tako spremembo. Bila bi pa tudi kvarna za razvoj kranjskega šolstva. Interes naših šol zahteva, da so učitelji vsaj večinoma popolnem kvalifikovani ter se izkažejo z zakonitimi učiteljskimi svedočbami. Baš ta določba, da se službena dōba uštevá stoprav z dovršenim učiteljskim izpitom, bila je dosihmal jako važen nagib k temu, da učitelji ne odlašajo s svojimi izpiti. Vsled tega nasvetuje finančni odsek, da se dotična točka učiteljskih peticij odkloni.

Isto nasvetuje finančni odsek pri dveh drugih točkah; učitelji namreč Postojnskega in Litijskega okraja potezajo se za 35letno službeno dōbo mesto doseđanje 40letne ter želé razvrstitev

učiteljskih služeb po številu razredov na dotični šoli. Dasi sedanje določbe §§. 38. in 39. neso ideal poročevalcev, vendar gre priznati, da bi taka sprememba, pri kateri se gleda zgolj na število razredov, ne pa na službena leta ter na zmožnost učiteljevo, še bolj mehanična bila ter neprimerna našim razmeram. Odlučno se mora izjavljati tudi proti raztegnjenju šolskih počitnic od 6 tednov na 2 meseca. Neozirajoč se na to, da za take vprašanja sploh ni pristojen deželni zastop, temveč da spadajo v področje eksekutive, pomisliti je, da izkušeni pedagogi užé gledé srednjih šol prav resno ugovarjajo sedanji razdelitvi šolskih počitnic, trdeč, da dva meseca šolskih počitnic na jedenkrat je preveč. To veljá za srednje šole, koliko bolj pa za mladino na ljudski šoli!

Bolj utemeljeni sta ostali točki učiteljskih peticij, s katerima bi se finančni odsek strinjal, da ne bi bilo preveč denarnih stroškov. Če bi se namreč po želji prisilcev petletnice odmerile po dejanskim plačam, mesto po najnižji, kakor dosedaj, znašal bi zvišek po računu dež. računovodstva 4189 gld., če bi se pa dovolile stanarinske priklade le po 40 gld. onim učiteljem na večrazrednicah, kateri prostega stanovanja nima, poskočila bi letna potrebščina užé sedaj za 7560 gld.

Z ozirom na rastoča bremena prouzročena po šolskih stroških, kateri so se samo letos pomnožili za 8300 gld., bilo je nemogoče finančnemu odseku, užé sedaj pritrjevati učiteljskim zahtevam. Da dokaže svojo naklonjenost učiteljskemu stanu, ter z ozirom zlasti na one učitelje na večrazrednicah, kateri so v posebno neugodnem položaji, nasvetoval bode v proračunu normalno-šolskega zaklada zvišanje učiteljskih podpor za 600 gld. Sicer pa nasvetuje finančni odsek, da se peticije učiteljev ne uslišijo«. — Imenom finančnega odseka poroča poslanec gospod profesor Šuklje dalje:

»Slavni deželni zbor!

Finančnemu odseku se je bil izročil proračun deželnega odbora o normalno-šolskem zakladu za l. 1888. Rešujoč svojo nalogo poroča o njem tako-le:

A. Potrebščina.

I. Aktivitetni prejemki učiteljev.

Po izkazu c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 4. junija 1887 znašalo je letos število javnih ljudskih šol v vojvodini Kranjski **285** s **479** učiteljev. Na deželi službovalo je 454, v Ljubljani 25 učiteljev. Učitelji, službujoči izven Ljubljane, bili so razvrsteni v zmislu §. 38. dež. šolskega zakona z dné 9. marca 1879 (dež. zakon štev. 13) v štiri razrede. V I. razred z letno plačo 600 gld. spadalo je 28, v II. razred z letnimi 500 gld. 138, v III. in IV. razred z letnimi 450, oziroma 400 gld. pa 144 učiteljev, kar se v obče ujema z razmerjem, določenim v §. 39. gori navedenega deželnega zakona.

Javne ljudske šole mesta ljubljanskega imele so tekom šolskega leta 1886/7, 25 učiteljskih močij. Izmej teh bilo je nameščenih 13 z letnimi 700 gld., 10 z letno plačo 600 gld. ter 2 podučiteljici z letnimi 500 gld.

Kar se tiče proračunjene potrebščine za to učiteljsko osebje, izjavljati mora finančni odsek pred vsem svoje načeloma različno mnenje gledé budgetovanja tangent, spadajočih na take učiteljske službe, katere so l. 1887. bile ustanovljene, ne da bi se bilo preje skrbelo za pokritje v proračunu. Deželni odbor postavil je dotično švoto v potrebščino za l. 1888. Finančni odsek pa, sodeč da gre v proračun postaviti le to, kar v istini obremenja dotično leto, sklenil je nasvetovati deželnemu zboru, da se te svote izbrišejo iz proračuna, kamor nikakor ne spadajo. Pokrijejo se naj iz prihranjenih interkalarov, in v kolikor ti ne zadostujejo, iz gotovinskih preostankov deželne blagajnice. Jedino le pri takem načinu budgetovanja bode se jasno razvidelo iz proračuna, koliko je dežela tekom jednega leta žrtvovala za svoje ljudsko šolstvo.

1. Deželni odbor predlagal je plače učiteljev z 222.192 gld. ali po odbitku prihrankov na interkalarjih za l. 1888 z 5000 gld. samo z 217.192 gld. Finančni odsek pa nasvetuje:

a)	za šolski okraj črnomaljski	13500 gld.
b)	» » » kameniški	15563 »
c)	» » » kočevski	24250 »
d)	» » » kranjski	21113 »
e)	» » » krški	20013 »
f)	» » » litijski	16713 »
g)	» » » Ljubljana (mesto)	16100 »

Znesek . 127252 gld.

	Prenesek .	127252 gld.
h) » » »	Ljubljana (okolica)	19818 »
i) » » »	logaški	16975 »
j) » » »	novomeški	18800 »
k) » » »	postojinski	26350 »
l) » » »	radovljiški	14700 »

skupaj . 223890 gld.

ali po odbitih interkalarih, katere je finančni odsek

proračunil s . 5000 »

skupaj . . . . . 218890 gld. — kr.

Tedaj proti proračunu deželnega zbora več za **1698 gld.** To zvišanje utemeljuje se s tem, da so se sicer po gori navedenem načelu sploh izbri- sale vse tangente spadajoče za zadnje četrletje l. 1887, ter se je tudi kredit znižal za šolo pri Sv. Trojici, v Dolu, v Spodnji Idriji in v Prečni, katere se bržkone sploh ne otvorijo, oziroma razširijo tekom leta 1888, ali stoprav v zadnjem četrletji; za to se pa zviša potrebščina pri šolah v Dobu, Šmledniku, Trziču, v Šmarjeti, v mestu ljubljanskem (kjer se širazredna slovenska dekliska šola spremeni v 6razredno), v Borovnici, Kolovratu, Gorénjem Logatci, Je- senicah in Toplicah z ozirom na otvorjenje ali razširjenje dotičnih ljudskih šol.

2. Dopolnilne doklade k plačam nasvetuje finančni odsek nespremenjeno po predlogu deželnega odbora s	1450 gld. — kr.
3. Službene doklade nespremenjeno s	18181 » — »
4. Opravilne doklade, katere nasvetuje finančni odsek s	12493 » — »
proti proračunu deželnega odbora (z 12.423 gld.) več za 70 gld., kar je deloma naravna posledica onih sprememb, katere je finančni odsek predlagal pri učiteljskih plačah.	
5. Opravilne dopolnilne doklade nespremenjeno s	150 » — »
6. Stanarine nespremenjeno s	2319 » — »
7. Dotacije nespremenjeno s	2912 » — »

Skupaj . 256394 gld. — kr.

torej v primeri s proračunom deželnega odbora več za 1728 gld., v primeri z lanskim proračunom več za 8607 gld. Zopet se kaže tedaj jako občutna pomno- žitev potrebščine pri aktivitetnih prijemkih učiteljskega osobja. V očigled progresivno rastočim troškom ljud- skega šolstva primoran je finančni odsek, prav toplo priporočati slavnemu deželnemu šolskemu svetu, da ko- likor le mogoče štedi pri napravi novih ter pri razširjatvi užé obstoječih ljudskih šol, ima- joč vedno pred očmi, da siromašna dežela kranjska užé omaguje pod bremenom troškov za ljudsko šolstvo.

II. Remuneracije in pripomočki.

1. Za vzdrževanje šol za silo nespremenjeno .	3000 gld. — kr.
2. Za pouk v kmetijstvu nespremenjeno . . .	1500 » — »
3. Za pouk v ženskih ročnih delih nespreme- njeno	1200 » — »
4. Za podporo nasvetuje finančni odsek	2500 » — »
proti proračunu dež. odbora več za 600 gld., ker se opravičuje z ozirom na vedno rastoče šte- vilo učiteljskega osobja in na težavni položaj, v katerem se nahajajo zlasti tisti učitelji na več-	

Znesek . 8200 gld. — kr.

Prenesek . 8200 gld. — kr.

razrednih šolah, kateri nimajo prostega stanovanja, oziroma stanarine.

5. Za neobligatni pouk slovenščine na več-razrednih nemških in nemščine na več-razrednih slovenskih ljudskih šolah	600	»	—	»
6. Remuneracije za nadomestovanja	1300	»	—	»
7. Stalne renumeracije	6368	»	—	»
proti proračunu dež. odbora več za 280 gld., ker se je za šolo v Dobravi pri Zaspem dovolil pomožni učitelj.				
8. Za ekskurendo pouk	1285	»	—	»
	Skupaj			17753 gld. — kr.

v primeri z lanskem proračunom tedaj več za 1465 gld.

III. Penzije za učiteljske vdove . . . . . 737 » 50 »
 manj za 26 gld. 66 kr. proti proračunu deželnega odbora, ker svota dovoljena Ani Zupančičevi ni penzija, temveč miloščina.

IV. Miloščine . . . . . 384 gld. 16 kr.
 več za 26 gld. 66 kr. iz gori navedenega razloga.

V. Različni troški nespremenjeno . . . . . 470 » — »
 Skupaj . 275738 gld. 66 kr.

katero finančni odsek nasvetuje kot skupni znesek potrebščine normalno-šolskega zaklada ze l. 1888.

(Konec prih.)

— Vitez dr. Fran Močnik je »Národní Šoli« poslal 15 gld. Slava!

— Obdarovanje šolskih otrok v Ljubljanski čitalnici je bilo v nedeljo v 18. dan preteč. meseca. 40 dečkov in 40 deklic je dobilo popolno močno in čedno izdelano zimsko obleko. Slavnost počastila sta visokorodna baronica gospá Emilija Winkler-jeva in visokorodni deželni glavar grof Thurn in mnogo šolskih dobrotnikov in prijateljev izmej vseh stanov. Pred delitvijo je zbrane učence in učenke šolski voditelj A. Praprotnik tako-le ogovoril:

»Slavna gospoda! Ljubi dečki in deklice!

Drzнем se in čast imam, da v tej slavni družbi in pri tej lepi slovesnosti spregovorim nekaj besed. — Približal se je zopet vesel, mili božični čas, katerega se veselí vse — staro in mlado. Toliko lepši in milejši pa je ta čas, ako se ž njim družijo dela človekoljubnosti in krščanske ljubezni. — Po prelepi stari navadi v našem glavnem mestu so se, kakor tù vidimo, tudi letos po posebni dobroti in po velikem, vztrajnem trudu preblagih, milosrčnih dam in blagosrčnih dobrotnikih mize bogato naložile s prelepimi darovi za vas, ubogi učenci in učenke. Kaj menite, ljubi moji, zakaj vam blagi dobrotniki, katere vam Bog pošilja, dajejo tako lepa darila? Glejte, dajejo vam jih ne samo zato, da bi vas veselili, ampak največ zato, da bi vi ložeje izpolnovali svoje dolžnosti, da bi pridno hodili v šolo, se marljivo učili, da bi radi ubogali svoje stariše in učitelje, da bi se povsod lepo obnašali in da bi bili ne le samo potrebni, temuč tudi vredni te velike dobrote. Žali Bog, izkušnja pa nas učí, da se véasi otroci v slabi obleki tudi slabo vedéjo. Vidíte, to ni prav. Vaši dobrotniki hočejo, da ste tudi vredni dobrot, ki vam jih v toliki meri skazujejo. Kot stari vaš prijatelj, vam tedaj prav živo naročam, da danes vsak izmej vas sè staro obleko tudi sleče starega človeka, to je, vse napake, in naj z novo obleko obleče tudi vse lepe čednosti tako, da bodete vsi dobri otroci in iz dobrih otrok prirastli tudi dobri, pošteni ljudje, kakoršnih potrebuje in zahteva dandanes cerkev, domovina in država. V tem duhu želimo tedaj, da bi vi ta lepa darila vzprejeli in bili veseli svetih božičnih praznikov«.

Potem je obleko in pogačo delila gospá baronica Winkler-jeva. Po delitvi sta se učence in učenka za vzprejete lepe darove ganjena zahvalila, in vsi prijatelji šolske mladine smo pri razhodu ž njima ponavljali: Slava in hvala bodi za tolika krasna darila vsem blagim podpornikom in podpornicam te lepe naprave!

Raznoterosti.

— **Ali bođe četrtek prost dan, ali ne** — se zdaj v učiteljskih krogih posvetujejo na Dunaji in drugod. Nekateri učitelji ne izgubé radi vsega prostega dneva, drugi pa zopet trdijo, da je za mladino učitelje boljše, če sta prosta dva poludneva v tednu. Okrajni šolski svét za mesto Dunaj je odločil, da se bođe v četrtek ves dan poučevalo, v sredo in soboto popoldne pa se ne bođe poučevalo.

— **„Mladi hudodelniki“**. Pod tem naslovom („Jugendliche Verbrecher“) našteva nek šolski list na Dunaji mnogo, mnogo mladih zločincev, ki doprinašajo vsakovrstna včasi najostudnejša hudodelstva in to v stolnem mestu, kjer venđer ne manjka šol in vzgojišč za mladino.

— **Šolska mladež v raznih državah**. Na 10.000 prebivalcev spada otrók za ljudsko šolo; in sicer: v Nemčiji 1570, v Francoskej 1471, v Švediji 1460, v Norvegiji 1407, v Angliji 1367, na Nizozemskem 1340, v Belgiji 1260, v Danskej 1230, v Avstriji 1184, v Ogerskej 1129, v Španiji 1060, v Finiji 889, v Italiji 515, v Grškej 500, v Portugalskem 460, v Bosni 270, v Rusiji 232, v Rumuniji 220, v Srbiji 200.

— **Hrvatsko ljudsko šolstvo** tako lepo napreduje, kakor najbrže nobeno drugo v Avstriji. Iz zadnje številke šolskega lista „Napredka“ posnamemo sledeče: „Kr. županijska oblast v Bjelovaru poslala je za 24 šol 235 gld. književnemu zboru“. To društvo ima sedaj 20.000 gld. glavnice, ter je izdalo od leta 1871. užé XX. pedagogičnih knjig in 13 knjižic za mladino. Društvo „Učiteljska zadruga“ ima 31.500 gld. glavnice. Za „hrvatski učiteljski dom“ so nabrali do sedaj učitelji in drugi domoljubi užé 22.000 gld. — Tudi pri nas bi bilo lahko boljše, ako bi se slovensko učiteljsko osobje malo bolj gibalo ter njih naporí podpirali od merodajnih krogov „vlade in deželnih zborov!“

Št. 833

okr. š. sv.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na dvorazredni ljudski šoli v Šent-Petru umestila se bođe II. uč. služba s 400 gld. letne plače. Prosilci za-njo naj svoje prošnje postavnim potom vlagajo do 8. januarja 1888. l. pri tukajšnjem uradu.

C. kr. okrajni šolski svét v Rudolfovem v 21. dan decembra 1887. l.

Št. 1473

okr. š. sv.

Na enorazredni ljudski šoli v Ovčjaku (Schöflein) se bođe za trdno umestila učiteljska služba s 400 gld. letne plače, s 30 gld. opravilne doklade, s prostim stanovanjem in z nekaj zemljišča. Prošnje za-njo naj se postavnim potom do 15. januarja 1888. l. vlagajo pri podpisanem uradu.

C. kr. okrajni šolski svét v Kočevji v 12. dan decembra 1887. l.

Št. 1383

okr. š. sv.

Na trirazredni ljudski šoli v Knežaku bođe se stalno umestila II. uč. služba s 450 gld., in učit. služba s 400 gld. letne plače. Prošnje za-nji naj se do 18. januarja 1888. l. vlagajo pri podpisanem uradu.

C. kr. okrajni šolski svét v Postojini v 17. dan decembra 1887. l.

Št. 650

okr. š. sv.

Na dvorazredni ljudski šoli v Litiji bođe se stalno, ali začasno umestila II. učit. služba s 400 gld. letne plače in sè stanovanjem. Prosilci za-njo naj svoje prošnje postavnim potom do 10. januarja 1888. l. vlagajo pri podpisanem uradu.

C. kr. okrajni šolski svét v Litiji v 20. dan decembra 1887. l.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gspdc. Ana Podrekar, učiteljica v Trziču, gre v Kočevje in gspdc. Marija Borovsky, učiteljica v Kočevji, pride v Trzič. — G. Fr. Rus, pomožni učitelj na I. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, gre zač. na novoustanovljeno enorazredno ljudsko šolo v Ribno (pri Bledskem jezeru), na njegovo mesto na I. mestno deško ljudsko šolo, pa je prišel g. Josip Korošec, potrjen pripravnik. — G. Jarnej Pirnat, nadučitelj v Prečini, je v 18. dan nov. preteč. l. v bolnici v Ljubljani umrl. R. I. P.!

Današnjemu listu priložena je priloga „Kmetovalec“.

UČITELJSKI TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Osemindvajseto leto.

1888.

Odgovorni urednik:

Andrej Praprotnik.

V Ljubljani.

Natisnila in založila Rudolf Milic-eva tiskarna.

TOVARISKI UČITELJSKI

list za šolo in dom.

Osemindvajseto leto.

1888.

Urednik: Občinski svetnik:

Andrej Prosenjak.

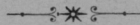
V Ljubljani.

Natisnila in založila Rudolf Milic - eva tiskarna.

Učiteljski

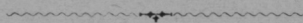
ROVARIŠ.

List za šolo in dom.

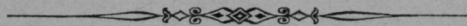
Osemindvajseto leto.

1888.

Odgovorni urednik:

Andrej Praprotnik.

V Ljubljani.

Natisnila in založila Rudolf Milic-eva tiskarna.

KAZALO.

I. Vzgoja in pouk.

- Otroška individualnost — str. 2, 17, 35, 51, 66, 82, 113, 129, 145, 161, 193, 225.
Risanje, sredstvo pri nazornem nauku — str. 4.
Zapreke pri uspešnem pouku in dobri vzgoji — str. 5.
Iz šole za šolo. Kazalni pouk — str. 6, 21, 39, 55; spisje — str. 200, 231.
Strašljivi otroci — str. 18.
Premog (naravoznanstveni pouk) — str. 23.
Slike iz narodne vzgoje — str. 67, 86, 104, 133.
O šolskih boleznih — str. 98, 114.
Obrazba domoljubnega čuta — str. 103.
Otroška trmoglavost — str. 106.
Ponavljalna šola — str. 162.
Vzgojevalni pouk in učiteljev vzgled — str. 177.
O poočitovanji pri računstvu — str. 183, 198, 214, 229, 246.
Kratkovidnost v šoli — str. 209.
Kako naj učitelj goji in pospešuje domoljubje v šoli in zunaj šole — str. 241, 257.
Učiteljev govor učencem o priliki 40letnice vladanja presvetlega cesarja Franca Jožefa I. — str. 248, 344.
O plemenitem srci — str. 273.
Kako naj šola goji in vzbuja pri otrocih ljubezen do domovine in udanost do presvetlega vladarja — str. 289.
Domača vzgoja — str. 291.
Kako naj učitelj vpliva na vedénje šolske mladine zunaj šole — str. 305, 322.
Program obrtnih strokovnih šol v Ljubljani — str. 330.
Trmoglavost — str. 357, 355, 370.

II. Književnost, umetnost, učila.

- Gluhomutec in nja obrazovanje — str. 9.
Popotnikov koledar — str. 10.
Josipa Stritarja zbrani spisi — str. 10, 26, 44, 110, 126, 158, 188, 218, 237, 333, 365.
Gorski odmevi (nove skladbe) — str. 10.
Jezičnik — str. 26.
Dom in svet — str. 26.
Kočevsko okrajno glavarstvo — str. 43.
Vrtnar — str. 44.
Popotnik, list za šolo in dom — str. 44.
Slovanski svet — str. 44.
Slovenska slovnica za prvence (šesti popravljeni in pomnoženi natis) — str. 110.
Strijc Tomova koč — str. 110.
Angeljček, otrokom učitelj in prijatelj — str. 126.
Josipa Jurčiča zbrani spisi, VII. zvezek — str. 157.
Zbirka domačih zdravil — str. 174.
Pedagogiški letnik, II. zv. — str. 187.
Naš cesar Franc Jožef I. — str. 188.
Šolske pesmi — str. 188, 237.
Pripovedke za mladino — str. 218.
Poezije. Zložil S. Gregorčič — str. 218.
Pet „Tantum ergo“, pet mašnih in deset Marijinih pesem ter dva kratka in lahka „Te Deum-a“ — str. 218.
Vrtnarstvo — str. 236.
Katalog des k. k. Schulbücher-Verlages in Wien — str. 237.
Cesar Franc Jožef I. 1848—1888 — str. 253.
Pedagogika — str. 263.
Prva nemška slovnica in Prvo nemško berilo za slovenske ljudske šole — str. 264.
Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda, Franc Jožef I. — str. 333.
Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda, II. zv. — str. 333.
Cesarska pesem (s podobami) — str. 333.
Ilustrovan Narodni koledar — str. 333.
Žepni koledar — str. 333.
Zlati orehi — str. 349.
V proslavo 40letnega vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Trije zbori — str. 349.
Knjige Matice Slovenske za l. 1888. — str. 365.
Knjige Družbe sv. Mohorja za l. 1888. — str. 365.
Drobtinice — str. 365.
Dr. Valentina Zarnika zbrani spisi — str. 366.
Iskrice — str. 366.
Učila — str. 58, 72, 88, 107, 120, 141, 156, 170, 184, 202, 217.
Poročilo o pošiljatvah v „Prvo slovensko stalno učilsko razstavo“ v Krškem — str. 154, 172, 203, 250, 281, 298, 363, 377.
Prvo nemško slovnico in Prvo nemško berilo za slovenske ljudske šole — str. 379.

III. Razni spisi.

- „Tovariš“ k novemu letu — str. 1.
Vabilo k naročbi — str. 2.
Raznoterosti — str. 16.
Knjiga Slovenska — str. 19 in potem v vsakem listu.
Opis šolske občine Blagovica — str. 23, 42, 56, 74, 90, 108, 121, 138, 152, 168.
K novemu letu — str. 33.
Načrt zakona o verski šoli — str. 49.

Po deželnem zboru — str. 59.
 † Josip Rudolf Milic — str. 65.
 V brambo in pojasnilo — str. 81, 97.
 Poberki o šolstvu iz minulega zasedanja deželnih zborov — str. 92.
 Še kaj iz deželnega zbora — str. 124.
 Črtice iz botanične zgodovine — str. 139, 150, 166.
 Slabo gmotno stanje učiteljevo opovira mu uspešno delovanje v šoli ter mu krati toli potrebno veljavo pri ljudstvu — str. 233.
 Beseda o novih volitvah zastopnikov učiteljstva v c. kr. šolski svēt — str. 235.
 Šolska letina — str. 237, 253, 299.
 Dr. Ivan Anton Scopoli — str. 279, 295, 312, 327, 342, 359.

Šolstvo na Kranjskem — str. 301.
 Učiteljske prošnje v deželnem zboru kranjskem — str. 313, 331, 376.
 Prolog pri slavnostnem koncertu „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani v 25. dan oktobra 1888. l. — str. 321.
 Deželna sadna razstava — 332, 362.
 Učiteljska zborovanja v Ljubljani — str. 333, 347, 360.
 Učitelji slovenski („zaveza slovenskih učiteljskih društev“) — str. 354.
 Vabilo na naročbo — str. 369.

IV. Važniši dopisi.

Iz Primorja (učiteljski izpiti) — str. 10.
 Iz Logatskega okraja (šolski vrtovi) — str. 11.
 Iz Ljubljane (čestitanje sv. Očetu; iz deželnega zbora) — str. 12.
 Iz sežanskega okraja (okrajna učiteljska konferencija) — str. 26.
 Iz spod Triglava (podatki iz radovljiškega okraja) — str. 28, 254.
 Iz Celja (celjsko učiteljsko društvo, zborovanje), („zaveza slov. uč. društev“) — str. 29.
 Od Adrije (spomin preminolih tovarišev) — str. 44.
 Iz Primorja (Popotnikov koledar) — str. 45.
 Iz Ljubljane (kako so bile učiteljske peticije v dež. zboru rešene) — str. 47.
 Iz Krškega (pedagogičsko društvo) — str. 61, 76, 94, 219, 268.
 Iz okolice ljubljanske (koristen ukaz) — str. 63.
 Iz Blagovice (prošnje ljudskih učiteljev za izboljšanje njihovega gmotnega stanja) — str. 111.
 Iz Postojnskega okraja (učiteljsko društvo) — str. 126, 158, 189, 220.
 Iz Ljubljane (učiteljski izpiti) — str. 159, 320, 350.
 Z Gorenjskega (izboljšanje učiteljskih plač) — str. 188.
 Iz Ljubljane (slavnostni koncert; „Národna Šola“) — str. 110, 224, 270, 303, 319, 335.
 Iz Metlike (40letnica cesarjeva) — str. 205.
 Iz Tuhinjske doline (40letnica cesarjeva) — str. 206.
 Iz Postojnskega okraja (prošnje za povišanje uč. plač) — str. 207.
 Iz Krškega (prošnje za povišanje uč. plač) — str. 208.
 Iz Žalca (poročilo o „zavezi slov učiteljskih društev“) — str. 219, 356.

Iz Kameniškega okraja (učiteljska skupščina) — str. 222.
 Iz Postojnskega okraja (učiteljska skupščina) — str. 238.
 Iz Logatskega okraja (učiteljska konferencija) — str. 255.
 Iz Metlike (učiteljska konferencija) — str. 265, 282.
 Iz Kočevskega šolskega okraja (uradna učiteljska konferencija) — str. 267, 283.
 Iz Šent-Jarneja (40letnica cesarjeva) — str. 268.
 Iz Boštanja (40letnica cesarjeva) — str. 269.
 Iz Kranjskega okraja (učiteljska skupščina) — str. 269.
 Iz Medvod (40letnica cesarjeva) — str. 270.
 Iz Novomeškega okraja (učiteljska skupščina) — str. 284.
 Iz Krškega (prva stalna učilska razstava) — str. 286.
 Iz Zgornjih Górij v Bledu (učiteljska konferencija) — str. 288.
 Iz Velikih Lašč (cesarjeva slavnost) — str. 302.
 Iz ljubljanske okolice (učiteljska konferencija) — str. 303, 317, 351.
 Iz Litijskega okraja (učiteljska konferencija) — str. 315.
 Od Sv. Jakoba ob Savi (cesarjeva slavnost) — str. 316.
 Iz Kopra (preizkušnje učiteljske sposobnosti) — str. 367.
 Iz Krškega (pedagogičsko društvo) — str. 380.
 Z Dobrove (cesarska slavnost; javna zahvala) — str. 381.
 Iz Ljubljane (praznovanje cesarjeve štiridesetletnice) — str. 382.

